

گزارش

چین متهم اصلی تغییرات جوی در جهان

بامدادجنوب: کارشناسان مطالعات جوی امریکابا اعلام نتایج بررسی جدیدی که در نشریه «Naturecommunications» منتشر شد، ادعا کردند که آلودگی هوای آسیا که حجم زیادی از آن محصول چین است، هوای کلی جهان را تحت تأثیر قرار داده است.

در این مطالعه مدل های آب و هوایی و اطلاعات مربوط به ذرات معلق و هواشناسی طی ۳۰ سال اخیر بررسی شده‌اند. این مدل ها به وضوح نشان می‌دهند که بخشی از آلودگی هوا که از قاره آسیا نشأت می‌گیرد، بر لایه‌های فوقانی اتمسفر تأثیر گذاشته و طوفان ها و گردبادها را تشدید می‌کند.

رنی ژانگ، سرپرست اصلی این مطالعه و استاد و متخصص علوم جوی با اعلام مطلب فوق افزود: این آلودگی‌ها به شکل ابر، بارش، طوفان و سایر عوامل بر جو اثر گذارند، به خصوص بخشی از آلودگی هوا که از آسیا نشأت می‌گیرد، پیامدهای جدی بر الگوی هوایی در منطقه امریکا شمالی دارد.

به نقل از ایپاک تایمز، رشد چشمگیر اقتصاد چین طی ۳۰ سال اخیر منجر به احداث وسیع کارخانجات، نیروگاه‌ها و سایر تجهیزات شد که پیامد آن تولید حجم بالای آلودگی هوا بود. این مطالعه نشان می‌دهد که ذرات معلق و آلاینده‌ها به محض ورود به جو، نحوه شکل گیری ابرها و الگوهای آب و هوایی را در سراسر جهان تغییر می‌دهند.

رشد استفاده از زغال سنگ و آلاینده‌های خودرویی منبع اصلی آلودگی هوا در چین و سایر کشورهای آسیایی محسوب می‌شوند. حجم آلودگی هوا در چین به حدی است که در برخی از شهرهای این کشور مانند پکن، غلظت آلودگی هوا معمولا بیش از صد بالاتر از استاندارد اعلام شده از سوی سازمان جهانی بهداشت (WHO) است.

نتایج تازه‌ترین مطالعات روی پیامدهای تغییرات جوی نشان می‌دهد که گرم شدن اقیانوس ها منجر به تغییرات شدید در پراکندگی جهانی تنوع زیستی دریایی نیز می‌شود. در این بررسی یک تیم کارشناسی بین‌المللی تأثیرات تغییرات جوی را روی پراکندگی ۱۳ هزار گونه دریایی مدل سازی کرده که تعداد آنها ۱۲ برابر بیش از تعداد گونه‌هایی بوده که پیش تر مورد مطالعه قرار گرفته بود. در این مطالعه مشخص شد که گرم شدن سریع آب و هوا موجب می‌شود گونه‌های زیستی دریایی بسیاری به مناطق جدید گسترش پیدا کنند که این تغییر می‌تواند روی گونه‌های بومی تأثیر بگذارد اما از سوی دیگر در مناطقی با گستره محدود تر به خصوص در مناطق اطراف استوا احتمال انقراض بیشتر وجود دارد.

پروفسور «جان پاندولفی» از دانشگاه «کونینزند» گفت: الگوهای جهانی از غای گونه‌ها به‌طور قابل توجهی تغییر خواهد کرد.

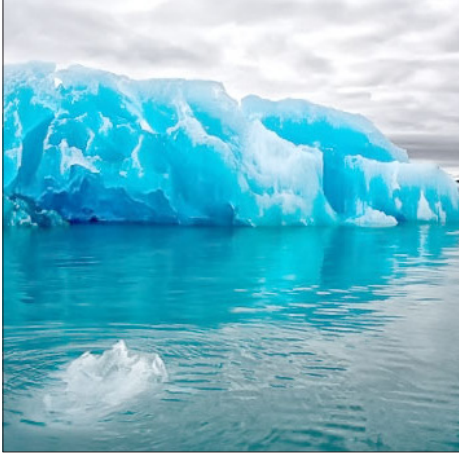
به گزارش ساینس دیلی، این وضعیت به‌طور خاص برای صخره‌های مرجانی استرالیا تهدیدکننده است، زیرا نتایج مطالعات تکمیلی نشان می‌دهد که سطح بالایی از خطر انقراض میان جانوران استوایی وجود دارد، چراکه تأثیرات ناشی از فعالیت بومیان و تغییرات جوی به‌ از بین رفتن گونه‌های جانوری منجر می‌شود.

افزایش سطح آب دریا‌های جهان اجتناب‌ناپذیر است

بامداد جنوب: نتایج مطالعه ۳۰ ساله محققان دانشگاه اورگون امریکا در مورد تأثیر روند گرمایش زمین بر آب شدن صفحات یخی قطب شمال و جنوب نشان می‌دهد که این پدیده سبب شده تا در سه دهه گذشته سطح آب دریاها بیش از شش متر (۲۰ فوت) افزایش یابد.

طبق یافته‌های جدید داده‌های ماهواره‌ای نشان می‌دهد که سطح آب دریاها در سراسر جهان افزایش یافته است.

بررسی‌های جدید روی اطلاعات حاصل از ماهواره‌های ناسا که برای انجام مطالعات آب و هوایی به کار گرفته می‌شوند، معلوم شد که سطح آب دریا‌های جهان ظرف کمتر از ۲۵ سال حدود ۷/۶ سانتی متر افزایش یافته و این افزایش در برخی از نواحی به بیش از ۲۲ سانتی متر رسیده است.

به گفته کارشناسان مطالعات جوی، بررسی‌های دقیق تری که با کمک مشاهدات و سیستم‌های تحلیلگر ناسا در حال انجام است به این نکته اشاره دارد که افزایش سطح آب دریاها تا چندین سانتی متر دیگر در آینده اجتناب‌ناپذیر است.

به گزارش شبکه اخبار محیط زیست، کارشناسان می‌گویند: با در نظر گرفتن این که هم‌کنون می‌دانیم اقیانوس‌ها همزمان با افزایش دما وسعت می‌یابند و با توجه به افزایش حجم آب‌های جهان در اثر ذوب شدن صفحات یخی و یخچال‌ها به یقین می‌گوییم که سطح آب اقیانوس‌ها حداقل سه فوت (۹۱ سانتیمتر) یا حتی بیشتر افزایش خواهد یافت اما این که این روند در چه مدت زمانی یعنی ظرف یک قرن یا بیشتر اتفاق خواهد افتاد، هنوز نامعلوم است و این تغییرات بدون شک در نقاط مختلف جهان الگوهای متفاوتی خواهد داشت.

گاه و بیگاه خبرهایی از مرگ یابه گل‌نشستن نهنگ‌ها در سواحل خلیج فارس و دریای عمان شنیده می‌شود اما واقعیت این است که هنوز بسیاری از رازهای این پستانداران عظیم‌الجثه که در شرایطی کاملاً متفاوت با دیگر هم‌نوعان خود زندگی می‌کنند، ناشناخته مانده است. تازه‌ترین گزارش از این دست مربوط به مشاهده لاشه یک نهنگ آبی در سواحل دیر در استان بوشهر است که از سال گذشته تاکنون این چهارمین نهنگی است که دل به سواحل استان زدند و مرگ خود را حتمی کرده‌اند که البته یکی از لاشه‌های نهنگ‌ها هیچ وقت به ساحل نرسید.

در همین رابطه محمد امین طلاب رئیس اداره محیط زیست دریایی بوشهر در خصوص لاشه نهنگی که به‌تازگی در ساحل شهرستان دیر پیدا شده است، به بامداد جنوب می‌گوید: لاشه نهنگی که در دیر پیدا شده از گونه براید یا گرم‌سیری هستند که طول این نهنگ بیش از ۱۳ متر بود.

بر این اساس، متأسفانه به‌دلیل تردد زیاد شناورها در خلیج فارس این نهنگ به‌وسیله یکی از پره‌های شناورها آسیب دیده و بعد از آن تلف و به ساحل آورده شده است.

اطلاعات دقیقی در خصوص حضور انواع نهنگ‌ها وجود ندارد و بررسی‌های صورت گرفته در این زمینه هنوز به نتیجه نرسیده است.

محمد امین طلاب یکی دیگر از مشکلات در این زمینه را کمبود آموزش دانست و گفت: مطالعات در مورد شناسایی جمعیت گروه‌های مهاجر وجود ندارد که براساس آن بتوان راهکارهای پیشنهادی برای برخورد نکردن این جانوران با انواع شناورها و دیگر تهدیدات مانند صیادی و آلودگی‌های نفتی و سایر عوامل انسانی ارائه کرد.

برهمین اساس، در سال ۹۳ مطالعه روی دلفین گوژپشت در منطقه دیر- نخیلو که با همکاری معاونت محیط زیست دریایی سازمان محیط زیست و با مشارکت موسسه انجمن طرح سرزمین انجام گرفت، به نتایج خوبی نیز دست یافتیم که همزمان با پایش و گزارش پستانداران دریایی نیز انجام می‌گردد.

وی افزود: آموزش به دانش‌آموزان در جهت شناساندن نهنگ‌ها و همچنین ارائه راهکارها به شناورها در برخورد نکردن بسا نهنگ‌ها تا حدودی ضعف آموزش در این زمینه را جبران کرد.

این نهنگ‌ها که اکنون در فهرست قرمز اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت و منابع طبیعی (IUCN) در این رده قرار دارد، نهنگ‌ها بزرگ‌ترین موجود زنده‌روی کره زمین است و حضور آن در آب‌های این منطقه توجه بیشتری را برای رسیدگی بر وضعیت این گونه دریایی می‌طلبد. اهمیت حضور نهنگ‌ها در اکوسیستم خلیج فارس و دریای عمان را باید در موارد متعدد از جمله تأثیر مستقیمی که بر افزایش میزان صید ماهیان دارند، جست‌وجو کرد. پژوهشگران دانشگاه ورمونت برلینگتون در تازه‌ترین تحقیقات خود به این نتیجه رسیده‌اند که اعضای راسته نهنگ‌ها در پراکنش مواد غذایی، زندگی موجودات زنده بسیاریز و همین‌طور در گردش چرخ اقتصادهای دریامحور نقش ارزنده‌ای دارند. بنا بر گفته دکتر جو رامون، زیست‌شناس ارشد

پایان غمگین برای نهنگ‌های مسافر به خلیج فارس

زهرا رکنی

منحصر به‌فرد در دست نیست. دکتر بلدوین در پایان یادآور شد، به‌دلیل اهمیت حضور این گونه‌های نادر و ارزشمند و به علت نبود اطلاعات، بهتر است هر چه سریع‌تر مطالعاتی همزمان روی طیف وسیعی از زیستگاه، یعنی دقیقاً از خود ساحل تا عمیق‌ترین محدوده‌های دور از ساحل در کشورهای حاشیه خلیج فارس از جمله در ایران انجام شود. به گفته بلدوین، هدف اصلی از انجام چنین مطالعاتی کمک به حفاظت از مناطق ساحلی و محیط‌های دریایی خواهد بود.

این در حالی است که تهدیدهای عمده‌ای که اکنون جمعیت نهنگ‌ها در این منطقه با آن مواجهند، نظیر به دام افتادن ناخواسته و اتفاقی در تورهای ماهیگیری، برخورد با کشتی‌ها، اغتشاشات و مزاحمت‌های ناشی از سررودما می‌تواند زمینه حذف تدریجی این گونه‌های نادر را پیش از کسب اطلاعات حفاظتی کافی فراهم کند و این بدون تردید زبانی جبران‌ناپذیر خواهد بود.

روایت‌های تاریخی از نهنگ‌های خلیج فارس و دریای عمان

ویلیام توماس بلنفورد، یک زمین‌شناس و طبیعی‌دان انگلیسی بود که در قرن ۱۹ میلادی (سال‌های ۱۸۷۱ و ۱۸۷۲ ـ ۱۲۵۰ هجری شمسی) به‌عنوان عضو کمیسیون تعیین مرزهای ایران وارد کشور شد. بلنفورد کتاب‌های متعددی در زمینه پرندشناسی، پستانداران و حیات‌وحش به‌خصوص در کشور هندوستان دارد اما سفر وی به ایران سبب شد اطلاعاتی نیز از جانب وی در زمینه حیات وحش ایران نگاشته شود. وی درباره نهنگ‌های خلیج فارس و دریای عمان این‌طور گفته است: «نهنگ‌ها و پورپويزها را می‌توان در تعداد زياد و در سواحل مکران (سواحل دریای عمان) مشاهده کرد. برآوردها نشان می‌دهد، پورپويزها در خلیج فارس زياد اما در مقابل نهنگ‌ها نادر هستند. نهنگ‌ها را می‌توان به‌طور منظم اما نه مداوم در آب‌های دور تر از بندرعباس و جزیره قشم مشاهده کرد. گزارش‌ها حاکی است که آنها اغلب از نوع نهنگ‌های آبی بزرگ و نهنگ‌های باله پشتی هستند. نهنگ براید حتی در نزدیک سواحل عراق یعنی در انتهای غربی خلیج فارس نیز شناسایی شده است.» یکی از شواهد مستند تاریخی درباره به گل نشستن نهنگ‌ها در سواحل ایران، اشاره به یک بندرعباس و جزیره ۱۹ متری دارد که نزدیک بندرعباس و در سال ۱۹۷۲ میلادی (۱۳۵۱ هجری شمسی) اتفاق افتاد اما در مجموع خبرها از نهنگ‌های به گل نشسته به‌صورت پراکنده است، به‌عنوان نمونه،

آبان ۹۱ خبری درباره نهنگ به گل نشسته در ساحل بندر جاسک منتشر شد. این نهنگ ۲۲ متری پس از ۳۰ ساعت و با وجود تلاش غواصان برای برداشتن جثه تورها جان سپرد. متأسفانه نوع گونه این نهنگ در خبرها منعکس نشد.

اردیبهشت ۹۳ نیز گزارشی از به گل نشستن لاشه یک نهنگ در سواحل روستای لیلیتین شهرستان دیلم گزارش شد. متأسفانه باز هم نوع گونه این نهنگ که در اثر برخورد با شناورها جان سپرده بود، در خبرها مشاهده نشد. نهنگ آبی عظیم‌الجثه تورکان هم که نخستین مورد مشاهده نهنگ آبی در سواحل استان خوزستان است، پیش‌تر دو بار در سال ۱۳۴۲ به همت محققى در سواحل کویت و سال ۱۳۶۴ در

نزدیکی بندرعباس و جزیره قشم ثبت شده بود.

می‌شود. وال‌هایی که در خلیج فارس و دریای عمان دیده می‌شوند، همانند دیگر هم‌نوعان خود معمولاً صدهای ناله مانند ایجاد می‌کنند، بنابراین برخلاف دیگر عموزاده‌هایشان رغبت چندانی به مهاجرت‌های طولانی ندارند.

مطالعات تازه درباره نهنگ‌های خلیج فارس
مطالعه روی نهنگ‌های خلیج فارس و دریای عمان چنانچه پیش‌تر هم اشاره شد، بسیار محدود و اغلب فقط در مواقعی بوده که اجساد آنها به‌دلائل مختلف در ساحل به گل نشسته بود. دکتر روبرت بلدوین، عضو هسته مرکزی تیم تحقیقاتی یورکا (IORCA) یا همان انجمن مطالعاتی و حفاظتی اقیانوس هند است و در عین حال سابقه تحقیقاتی گسترده‌ای در کشورهای مختلف از جمله انگلستان، اسپانیا، عمان، امارات عربی متحده، قطر، بحرین، عربستان سعودی، سومالی، افریقای جنوبی، گابن، سریلانکا، استرالیا، گینه نو پاپاوتو، جزایر سلیمان و باهاماس دارد. این محقق دو کتاب مرجع تحت عناوین «نهنگ‌ها و دلفین‌ها» و «حیات دریایی» در منطقه خلیج فارس و دریای عمان منتشر کرده که کتاب اول سال ۲۰۰۹ میلادی (۱۳۸۸ هجری شمسی) از سوی دانشگاه کالیفرنیا و کتاب دوم سال ۲۰۰۵ میلادی (۱۳۸۴ هجری شمسی) و در عمان

تازه‌ترین گزارش از این دست مربوط به مشاهده لاشه یک نهنگ آبی در سواحل دیر در استان بوشهر است که از سال گذشته تاکنون این چهارمین گدشته تاکنون این چهارمین نهنگی است که دل به سواحل استان زدند و مرگ خود را حتمی کرده‌اند که البته یکی از لاشه‌های نهنگ‌ها هیچ وقت به ساحل نرسید

اعضای این خانواده علاوه بر جثه بزرگ تا متوسط، ویژگی‌های منحصر به فرد دیگری هم دارند که اغلب مردم از آنها آگاه نیستند، به‌عنوان مثال، یکی از علت‌هایی که شاید ترس از اعضای این خانواده را نزد مردم نه‌پندینه ساخته، ترس از خورده شدن به‌علت هیبت بزرگ این جانوران باشد! این در حالی است که وال‌ها دندان ندارند و گوشت‌خوار نیستند. آنها به‌جای دندان تیغه‌های شاخی مثلث‌شکل بلند و مؤکداری به‌نام بالن (Baleen) دارند. بالن یک ساختار کش‌سان فیبرمانند است که امکان فیلتر کردن آب و تغذیه از موجودات بسیار ریز موجود در آب را برای اعضای این خانواده امکان‌پذیر می‌کند.

نهنگ‌ها معمولاً از پلانکتون‌ها، سخت‌پوستان، نرم‌تنان و گاهی‌هم از ماهی‌های کوچک تغذیه می‌کنند. تغذیه وال‌ها از طریق بالن را باید یک ویژگی منحصر به‌فرد به حساب آورد. این اندامک‌ها از جنس کراتین بوده و از آرواره فوقانی آویزان هستند. هر بار وال‌ها دهن خود را باز می‌کنند، حجم زیادی از آب وارد دهانشان شده و سپس با بیرون دادن آب، مواد غذایی، در ست همانند صافی از طریق بالن‌ها فیلتر شده و در لابه‌لای آنها باقی می‌ماند. وال‌ها در ناحیه سینه شیارهای طولی عمیقی دارند که موقع بلعیدن آب، منبسط و منقبض می‌شوند.

شاید یکی از شاخص‌ترین ویژگی‌های وال‌ها دم و بازدم‌های پرسر و صدای آنها باشد که اغلب به‌صورت فواره‌هایی از هوا و بخار به بیرون داده